

Project No. 12-06

WAARSCHUWINGSDIENSTEN

Cercosporawaarschuwingsdienst

Projectleider: J.D.A. Wevers

1. Inleiding

De mate waarin de bladvlekkenziekte cercospora voorkomt in Nederland varieert over de jaren. De schade die cercospora veroorzaakt, kan oplopen tot 50% in suikeropbrengst. Om deze schade te voorkomen, is onderzoek naar mogelijkheden van rassen met resistentie tegen cercospora en onderzoek naar bestrijdingsmogelijkheden noodzakelijk.

Om het aantal bespuitingen en de hoeveelheid chemische gewasbeschermingsmiddelen tot een minimum te beperken, dienen bespuitingen pas dan uitgevoerd te worden wanneer dit ook echt noodzakelijk is.

2. Werkwijze

- Onderzoek naar rassen met resistentie tegen cercospora is onderdeel van het cultuur- en gebruikswaardeonderzoek van suikerbietenrassen in Nederland (project 01).
- In de praktijk wordt voor cercospora een waarschuwingssysteem toegepast op basis van waarnemingen in het gewas. Deze waarnemingen zijn gekoppeld aan schadedrempels. De waarschuwingsperiode is onder te verdelen in vier perioden:
 - blijkt vóór midden augustus dat op 5% of meer van de bladeren één of meer vlekjes cercospora voorkomt, dan is het advies om een bespuiting uit te voeren. Zet de aantasting later door, dan is eventueel een tweede bespuiting nodig wanneer op meer dan 50% van de bladeren vlekjes voorkomen;
 - tussen medio augustus en 1 september is er een overgangsfase, waarbij de drempel opgetrokken wordt van 5 naar 50%. De snelheid waarmee dit gebeurt, is afhankelijk van de weersomstandigheden. Bij droog en schraal weer zal de drempel snel stijgen, bij warm en vochtig weer langzaam;
 - een aantasting die na 1 september optreedt, hoeft pas bestreden te worden als op meer dan 50% van de bladeren vlekjes voorkomen. Na 1 september heeft een bestrijding alleen maar zin als er laat gerooid wordt. Hierbij moet ook de veiligheidstermijn in de gaten gehouden worden;
 - na ongeveer 15 september heeft een bestrijding

geen zin meer.

Medewerkers van suikerindustrie, gewasbeschermingshandel, DLV en IRS hebben tussen juni en september regelmatig bietenpercelen bezocht. Is daarbij cercospora waargenomen, dan is dit aan het IRS gemeld. Op basis van deze waarnemingen is, na onderling overleg, besloten om voor dat gebied een waarschuwing uit te laten gaan om de percelen te controleren op aanwezigheid van cercospora en zonodig een bestrijding uit te voeren.

3. Resultaten

- Het onderzoek naar rassen met cercosporaresistentie is verslagen bij project 01.
- De berichten die in 2002 naar bietentelers en/of pers zijn verzonden en op de IRS-internetsite zijn geplaatst, staan vermeld in tabel 1.

Tabel 1. Waarschuwingberichten voor cercospora (2002).

gebied	datum	drempel (%)
Noord- en Midden-Limburg	9 augustus	5
Zuid-Limburg en Oost-Nederland	15 augustus	5
noordoostelijke lichte gronden	16 augustus	5
noordoost centraal en zuid-westelijke klei	27 augustus	40

Het was in 2002 een probleem dat meldingen van beginnende aantasting pas laat gedaan zijn. Daardoor kon het zijn dat in enkele gebieden de waarschuwing iets later is uitgegaan en de schadedrempel was overschreden. In 2002 is gebleken dat cercospora, en later ook ramularia, zich sterk heeft uitgebreid over een groter gebied van Nederland. Zo is voor het eerst gewaarschuwd op de kleigronden (27 augustus). De schimmels cercospora en ramularia hebben zich inmiddels in bijna het gehele land gevestigd. Voor de toekomst kan dit betekenen dat, als de omstandigheden voor de schimmels gunstig zijn, in een groter deel van Nederland een bestrijding nodig is. Daarom wordt gewerkt aan een cercospora-adviesmodel, dat minder afhankelijk is van meldingen van beginaantastingen (zie project 12-05).